

SPREJETA BESEDILA

P8_TA(2018)0378

Sveženj strategije za javno naročanje

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. oktobra 2018 o svežnju strategije za javno naročanje (2017/2278(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. oktobra 2017 o uspešnem izvajanju javnega naročanja v Evropi in zanjo (COM(2017)0572),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. oktobra 2017 o spodbujanju naložb s prostovoljno predhodno oceno vidikov javnega naročanja za velike infrastrukturne projekte (COM(2017)0573),
- ob upoštevanju priporočila Komisije (EU) 2017/1805 z dne 3. oktobra 2017 o profesionalizaciji javnega naročanja – Vzpostavitev arhitekture za profesionalizacijo javnega naročanja (C(2017)6654)¹,
- ob upoštevanju Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES²,
- ob upoštevanju Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitve, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES³,
- ob upoštevanju Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb⁴,
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 17. maja 2017 o pregledu praktične uporabe enotnega evropskega dokumenta v zvezi z oddajo javnega naročila (ESPD) (COM(2017)0242),
- ob upoštevanju Direktive 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila

¹ UL L 259, 7.10.2017, str. 28.

² UL L 94, 28.3.2014, str. 65.

³ UL L 94, 28.3.2014, str. 243.

⁴ UL L 94, 28.3.2014, str. 1.

2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju¹,

- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 11. oktobra 2017 o oceni evropskega standarda za izdajanje elektronskih računov v skladu z Direktivo 2014/55/EU (COM(2017)0590),
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 14. februarja 2018,
 - ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov, mnenja Odbora za mednarodno trgovino in stališča v obliki predlogov sprememb Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane (A8-0229/2018),
- A. ker je treba sprostiti resnični potencial javnih naročil za izgradnjo konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva in ker več kot 250 000 javnih organov v Uniji za javne storitve, dela in proizvode vsako leto porabi okoli 14 % BDP ali skoraj 2 000 milijard EUR;
- B. ker se za javno naročanje porabijo znatni zneski davkoplačevalskega denarja, kar pomeni, da mora biti naročanje etično, pregledno, načelno in karseda učinkovito, tako v smislu stroškov kot zagotovljene kakovosti, da se državljanom zagotovijo kakovostni blago in storitve;
- C. ker so pravilno rabljena pravila o javnem naročanju osrednje orodje za dobro delovanje močnejšega enotnega trga ter za rast podjetij EU in delovnih mest v Uniji in ker je lahko pametna uporaba javnih naročil strateško orodje za doseganje ciljev EU glede pametne, trajnostne in vključujoče rasti ter za hitrejši prehod na bolj trajnostne dobavne verige in poslovne modele;
- D. ker je, ko gre za prenos predpisov EU o javnih naročilih in koncesijah ter popolni prenos in izvajanje zakonodaje EU, bistveno, da se malim in srednjim podjetjem olajša in poceni potegovanje za javna naročila, a je treba hkrati popolnoma spoštovati načela EU o preglednosti in konkurenci;
- E. ker je Komisija 3. oktobra 2017 začela namensko posvetovanje o osnutku smernic za javno naročanje inovativnih rešitev, 7. decembra 2017 pa namensko posvetovanje o področju uporabe in strukturi smernic Komisije o družbeno odgovornem javnem naročanju;
- F. ker so po ugotovitvah raziskave iz leta 2016, ki jo navaja sporočilo Komisije COM(2017)0572, samo štiri države članice uporabile digitalno tehnologijo za vse pomembnejše korake pri javnem naročanju, kot so elektronska objava, elektronski dostop do razpisne dokumentacije, elektronska oddaja ponudb, elektronsko ocenjevanje, elektronska oddaja naročila, elektronsko naročanje izdelkov in storitev, elektronsko izdajanje računov in elektronsko plačevanje;
- G. ker je v tematskem informativnem dokumentu evropskega semestra o javnem naročanju iz novembra 2017 navedeno, da se je število postopkov javnega naročanja s samo eno ponudbo v obdobju 2006–2016 povečalo s 14 % na 29 %, in ker glede na sporočilo

¹ UL L 133, 6.5.2014, str. 1.

Komisije COM(2017)0572 samo 45 % javnih naročil nad pragom EU pridobijo mala in srednja podjetja, kar je dosti manj od njihovega deleža v gospodarstvu;

- H. ker bi morala nova pravila, uvedena z direktivami iz leta 2014, pomagati k poenostavitvi in strožjemu nadzoru javnega naročanja ter tako prispevati k izvajanju strategije Evropa 2020 za trajnostno, bolj socialno, inovativno in vključujoče gospodarstvo;
- I. ker se glede na sporočilo Komisije COM(2017)0572 o uspešnem izvajanju javnega naročanja kar pri 55 % postopkov javnih naročil kot edino merilo za dodelitev še vedno uporablja najnižja cena namesto na primer strateških socialnih in okoljskih meril;
- J. ker je Evropska unija zavezana ciljem OZN za trajnostni razvoj;
- K. ker je poglobitno zaupanje dobaviteljev, da sistemi javnega naročanja Unije res zagotavljajo preproste in dostopne digitalne postopke, polno preglednost, celovitost in varnost podatkov;

Zakonodajni okvir in izvajanje

1. pozdravlja sveženj nezakonodajnih ukrepov, ki ga je skoraj štiri leta po dokončani obsežni reviziji zakonodajnega okvira Unije o javnih naročilih predlagala Komisija, in pričakuje, da bo to ustvarilo spodbude za boljše izvajanje zakonodaje;
2. izraža globoko razočaranje zaradi počasnosti, s katero številne države članice prenašajo direktive o javnih naročilih iz leta 2014, in zaradi številnih zamud ter obžaluje, da je morala Komisija zoper nekatere države članice začeti postopek za ugotavljanje kršitev; poziva k hitremu dokončanju prenosa v vseh državah članicah brez nadaljnjega odlašanja;
3. je zaskrbljen zaradi naslednjega kroga rokov, ki so določeni v direktivah glede elektronskih postopkov javnega naročanja in popolnega prehoda držav članic na e-javno naročanje, vključno z izdajanjem elektronskih računov; poudarja, da je treba spodbujanje popolnega prehoda na e-javno naročanje vključiti v digitalno agendo držav članic;
4. poziva Komisijo, naj hitro dokonča smernice za javna naročila za inovativne rešitve in priročnik o družbeno odgovornem javnem naročanju ter tako olajša izvajanje ustreznih pravnih predpisov v državah članicah;
5. poziva Komisijo, naj bolje in jasneje organizira priročnike in druga orodja za pomoč državam članicam pri izvajanju okvira za javna naročila, in to tako, da bodo dostopnejši in prijaznejši do uporabnikov in bodo udeležencem omogočili dober pregled, pozornost pa mora biti namenjena tudi temu, kateri jeziki bodo na voljo;
6. pozdravlja nove smernice za strokovne delavce iz februarja 2018, ki so bile oblikovane za pomoč nacionalnim, regionalnim in lokalnim uradnikom, da bodo zagotavljali učinkovite in pregledne postopke javnih naročil za projekte, ki jih financira EU;

Strateška in usklajena javna naročila

7. želi spomniti, da sedanja zakonodaja Unije bolj kot kdaj koli prej omogoča, da se javna

naročila uporabijo kot strateško orodje za spodbujanje ciljev v politikah EU, in spodbuja države članice, naj to čim boljše izkoristijo; želi opomniti, da je javno naročanje tudi pomembno orodje na regionalni in lokalni ravni, saj dopolnjuje lokalne in regionalne strategije in spodbuja k javnim predstavitvam in posvetovanju s končnimi uporabniki proizvodov in storitev;

8. poziva, da bi razširili uporabo inovativnih javnih naročil za doseganje pametne, zelene in vključujoče rasti ter za okrepitev krožnega gospodarstva; poudarja, da je krožno gospodarstvo pomembno in da nove direktive o javnih naročilih tu ponujajo nove možnosti glede ponovno uporabljenih, popravljenih, predelanih, obnovljenih ali še drugače trajnostnih in z viri gospodarnih proizvodov in storitev;
9. poziva države članice, naj javna naročila strateško uporabljajo za spodbujanje pametne, trajnostne in vključujoče rasti, tudi za mala in srednja podjetja ter za socialna podjetja; poudarja, da to od držav članic zahteva, da na te politike sistematično opozarjajo na najvišji ravni ter v ta namen podpirajo naročnike in strokovne delavce v javni upravi;
10. poudarja, kako pomembno je, da pogoji javnih naročil niso preveč obremenjujoči, da ostanejo javna naročila dostopna vsem podjetjem, tudi malim in srednjim;
11. kot dober zgled pozdravlja sprejetje nacionalnih strategij za javna naročila in k temu spodbuja še več držav članic, saj bodo lahko tako posodobile in racionalizirale svoje sisteme javnih naročil in s tem povečale njihovo učinkovitost; poudarja, da je javno naročanje medsektorsko področje za različne javne uprave in da je zato bistvenega pomena, da je ob usklajevanju vzpostavljena tudi struktura upravljanja, v katero so vključeni glavni deležniki, zato da je mogoče najpomembnejše odločitve sprejemati na bolj sodelovalen način in da jih sprejmejo vsi udeleženi;
12. pozdravlja, da so številne države članice pripravile predpise glede uporabe meril kakovosti (vključno z najboljšim razmerjem med ceno in kakovostjo), ter spodbuja k njihovi sistematični uporabi; spodbuja javne naročnike, naj uporabijo še druga merila, ne zgolj najnižjo ceno ali stroškovno učinkovitost, ter naj upoštevajo tudi kakovostne, okoljske in/ali socialne vidike;
13. čeprav priznava, da v nekaterih primerih nizka cena odraža inovativne rešitve in učinkovito upravljanje, ima pomisleke zaradi pretirane uporabe najnižje cene kot merila za podelitev naročila v številnih državah članicah, brez upoštevanja kakovosti, trajnosti in socialnega vključevanja, zato poziva Komisijo in države članice, naj analizirajo razloge za tako stanje in o njih poročajo ter naj po potrebi predlagajo ustrezne rešitve;
14. poziva države članice, naj poskrbijo, da bodo prakse javnega naročanja v skladu s Konvencijo o pravicah invalidov; glede tega poziva države članice, naj spodbujajo posvetovanje z invalidi in njihovimi predstavniškimi organizacijami;
15. poziva k sprejetju evropskega etičnega kodeksa za javna naročila za različne akterje v tem procesu;
16. poudarja, kako pomembno je, da javni naročniki pri svojih odločitvah o nakupu upoštevajo vso življenjsko dobo proizvodov, vključno z njihovim vplivom na okolje, in poziva Komisijo, naj pomaga razviti metodologije za izvajanje koncepta „izračunavanja stroškov v življenjski dobi“;

17. ugotavlja, da so inovativni, socialni in okoljski pomisleki pri javnem naročanju legitimna in pomembna merila za podelitev, da pa si lahko tudi javni naročniki prizadevajo za zelene, inovativne ali socialne cilje z dobro premišljenimi specifikacijami in nediskriminatornim omogočanjem variantnih ponudb, a pod pogojem, da so variantne ponudbe povezane s predmetom naročila in da so sorazmerne z njegovo vrednostjo in cilji;
18. želi spomniti, da zakonodajni okvir Unije na področju javnih naročil zavezuje države članice k zagotavljanju, da izvajalci in podizvajalci popolnoma spoštujejo določbe okoljskega, socialnega in delovnega prava, ki velja na kraju izvajanja del, nudenja storitev ali proizvodnje ali dobave blaga, kot je določeno v veljavnih mednarodnih konvencijah, pravu Unije in nacionalnem pravu ter kolektivnih pogodbah, sklenjenih v skladu z nacionalnim pravom in prakso; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo države članice to obveznost izpolnile že ob prenosu in izvajanju direktiv iz leta 2014, in naj olajša izmenjavo dobre prakse na tem področju;
19. priznava, da morajo biti naročniki za kvalitativno oceno ponudb dovolj večji, ter poziva Komisijo, naj državam članicam pri tem pomaga z razširjanjem ocenjevalnih metodologij in praks, zlasti z organiziranjem delavnic in usposabljanja; poudarja, da bi morala biti tovrstna pomoč na voljo na vseh ravneh uprave, kjer se izvajajo javna naročila;
20. poudarja, da mora družbeno odgovorno javno naročanje upoštevati vse dobavne verige in tveganja, povezana s sodobnim suženjstvom, socialnim dampingom in kršitvami človekovih pravic; trdi, da je treba zagotoviti, da blago in storitve, pridobljeni z javnim naročanjem, niso proizvedeni tako, da bi bile kršene človekove pravice; poziva Komisijo, naj v svoje nove smernice o socialnih vidikih pri javnem naročanju vključi vsebinske določbe o etiki v dobavnih verigah;
21. pozdravlja prizadevanja več držav članic, da bi vzpostavile organe, ki bodo odgovorni za usklajevanje naročil, ter priznava, da bo to prispevalo k strateškemu in učinkovitemu javnemu naročanju;
22. poziva, naj še več držav članic izkoristi prednosti centralizirane nabave in združevanja javnih naročil, ter ugotavlja, da bi osrednji nabavni organi mogli in morali pospešiti razširjanje strokovnega znanja in izkušenj, dobre prakse in inovacij;
23. poudarja, da je zlasti zaradi spodbujanja inovacij pomembno, da javni organi sodelujejo s trgom in v zadostni meri izkoristijo fazo pred izvedbo javnega naročila kot pripravo na nadaljnje faze; meni, da je predizvedbena faza lahko bistvena tudi za podpiranje udeležbe malih in srednjih podjetij;
24. meni, da bo novi partnerski postopek prispeval k spodbujanju inovacij in da bo spodbudil javne naročnike k sodelovanju s trgom, tako da bi razvili nove inovativne metodologije, proizvode, dela ali storitve, ki jih še ne poznamo; glede tega pozdravlja, da se je do tega dne začelo izvajati 17 postopkov inovacijskega partnerstva;
25. pozdravlja prostovoljno predhodno oceno vidikov javnega naročanja za velike infrastrukturne projekte, kot je predlagala Komisija, in slednjo poziva, naj hitro uvede službo za pomoč uporabnikom, mehanizem za obveščanje in mehanizem za izmenjavo informacij, pri tem pa popolnoma spoštuje zaupnost;

Digitalizacija in dobro upravljanje postopkov javnega naročanja

26. obžaluje počasno uvajanje digitalnih tehnologij pri javnih naročilih v Uniji, in poziva države članice, naj si prizadevajo za hitro digitalno preobrazbo teh postopkov in za uvedbo elektronskih postopkov v vseh glavnih fazah, in sicer od obveščanja, dostopa do ponudb in predložitve pa vse do ocene, oddaje javnega naročila, naročanja, izdajanja računov in plačila;
27. poziva Komisijo in države članice, naj si po najboljših močeh prizadevajo, da bodo e-obrazci uvedeni najpozneje do konca leta 2018;
28. opozarja, da e-javno naročanje omogoča niz pomembnih koristi, na primer znaten prihranek za vse udeležene, poenostavljene in skrajšane postopke, manj birokratskega in upravnega bremena, večjo preglednost, več inovacij ter boljši dostop malih in srednjih podjetij do trgov javnih naročil;
29. se strinja s Komisijo, da so registri javnih naročil lahko stroškovno učinkovito orodje za upravljanje pogodb ter za izboljšanje preglednosti, celovitosti in podatkov ter za boljše upravljanje javnega naročanja;
30. poziva Komisijo, naj prouči možnosti za povezovanje nacionalnih registrov javnih naročil z Elektronskim dnevnikom obvestil o javnih naročilih (*Tenders Electronic Daily* – TED), da bi odpravili obveznost javnih naročnikov za objavljanje istih informacij v dveh sistemih;
31. opozarja, da bi utegnili ponudniki, zlasti mala in srednja podjetja, imeti težave zaradi zahtev v zvezi s spričevali in podpisi, ter glede tega spodbuja k enostavnejši ureditvi glede teh zahtev, vključno s celovito uporabo načela „samo enkrat“, da bi čim bolj zmanjšali breme za ponudnike;
32. poudarja, da morajo biti vse države članice zmožne zagotoviti vse potrebne podatke o izvajanju javnih naročil, vključno s podatki o ponudbah, postopkih in pogodbah in statističnimi informacijami, tudi zato, da se Komisiji omogoči ocena enotnega trga na področju javnega naročanja;
33. poziva države članice, naj spodbujajo k inovativni uporabi podatkov odprtega formata, saj so tovrstni podatki za vsako vlado bistveni pri vodenju javne uprave, obenem pa omogočajo, da podjetja dobro izkoristijo ekonomski potencial podatkov, ter naj tudi spodbujajo preglednost in odgovornost v institucijah in organih, ki se ukvarjajo z javnim naročanjem; poudarja, da morajo biti ti podatki vedno objavljeni ob upoštevanju načela sorazmernosti in v skladu s pravnim redom EU o varstvu podatkov in poslovni tajnosti;

Enotni trg in boljši dostop do javnih naročil

34. poudarja, da je konkurenčnost na področju javnih naročil bistvenega pomena, in z obžalovanjem opaža, da se intenzivnost konkurence na tem področju v Uniji v zadnjih letih zmanjšuje; poziva države članice, ki beležijo visok odstotek obvestil s samo enim ponudnikom, naj se skušajo ta problem odpraviti;
35. poziva države članice, naj povečajo število združenih postopkov javnih naročil, vključno s čezmejnimi, kot omogočajo revidirani predpisi EU, ter poziva Komisijo, naj

zagotovi poglobljeno podporo na tem področju; meni, da zaradi teh postopkov pogodbe vseeno ne bi smele imeti takega obsega, da v najzgodnejši fazi postopka ne bi bila upoštevana mala in srednja podjetja;

36. obžaluje, da se mala in srednja ter socialna podjetja še vedno spoprijemajo s težavami pri dostopu do javnih naročil, in poziva Komisijo, naj oceni učinkovitost ukrepov iz direktiv iz leta 2014 ter po potrebi oblikuje nove rešitve;
37. poziva Komisijo, naj Parlamentu poroča o izvajanju na podlagi načela „upoštevaj ali pojasni“ iz člena 46 Direktive 2014/24/EU, ki določa, da morajo naročniki navesti glavne razloge za svojo odločitev o nerazdelitvi na sklope in jo sistematično obrazložiti v dokumentih o javnem naročilu ali v individualnem poročilu;
38. poziva države članice, naj podprejo udeležbo malih in srednjih podjetij v razpisih, na primer z obvezno delitvijo na sklope, če je mogoča, ali z določitvijo zgornje meje za promet, ki se zahteva za sodelovanje v javnih razpisih; poudarja, da delitev pogodb za javna naročila v sklope spodbuja konkurenco na trgu in preprečuje tveganje odvisnosti od enega samega dobavitelja; poziva Komisijo in države članice, naj zasnujejo svetovalne službe in usposabljanje za mala in srednja podjetja, s katerimi bodo izboljšale njihovo udeležbo v postopkih javnih naročil;
39. poziva Komisijo, naj preuči zlasti ovire pri čezmejnih javnih naročilih, ki nastajajo zaradi jezikovnih, pravnih ali drugih ovir, ter naj predlaga rešitve ali posreduje in tako poskrbi za delujoče čezmejno javno naročanje;
40. poudarja, da je pomembno zagotoviti interoperabilnost nabavljenega blaga in storitev ter preprečevati vezanost na enega samega ponudnika, in poziva Komisijo, naj predlaga ukrepe na tem področju;
41. obžaluje, da ni jasnih in prečiščenih podatkov o javnih naročilih v EU, ter ugotavlja, da so zanesljivi podatki o dostopu do javnih naročil potrebni zaradi preverjanja odgovornosti javnih organov ter da je to tudi sredstvo za boj proti goljufijam in korupciji;
42. sprejema izid ocenjevanja direktiv o revizijskih postopkih in odločitev Komisije, da ne bo predlagala revizije pravnih aktov, vendar poziva k nadaljevanju sodelovanja nacionalnih revizijskih organov, Komisijo pa, naj izda dodatne smernice o teh direktivah;
43. obžaluje, da direktiva o javnih naročilih na področju obrambe, zlasti pri nadnacionalnih infrastrukturnih projektih, še ni prinesla zelenih rezultatov, in poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo prizadevanja za boljše izvajanje veljavnih pravil;
44. poudarja, kako pomembni sta v postopkih javnega naročanja preglednost in nediskriminatornost; želi spomniti, da je pomembno imeti na voljo ustrezne pritožne postopke in dostop do navodil, kako vložiti pritožbo;

Mednarodna javna naročila

45. poziva k ukrepanju Unije, da bi izboljšali dostop dobaviteljev EU do trgov javnih naročil v tretjih državah, saj je trg javnih naročil Unije med najbolj odprtimi na svetu;

46. izvaža pomisleke glede nelojalne konkurence v postopkih javnega naročanja zaradi državnega vmešavanja pri ponudnikih iz tretjih držav, predvsem na trgu za električna vozila in baterije, a ne samo tam; meni, da bi bilo treba prakse javnega naročanja po potrebi povezati z instrumenti trgovinske zaščite;
47. poudarja, da so trgi javnih naročil zelo pomembni za gospodarstvo, saj se odhodki za javna naročila ocenjujejo na 20 % svetovnega BDP in bi zato lahko bilo izboljšanje dostopa do trgov javnih naročil v tretjih državah skupaj z vzpostavitvijo enakih konkurenčnih pogojev za evropska podjetja pomemben dejavnik rasti trgovine z blagom in storitvami, saj bi pripomoglo k večji izbiri in k stroškovno učinkovitejši porabi davkoplačevalskega denarja v EU in v tretjih državah;
48. opozarja, da so trgi javnih naročil v tretjih državah pogosto pravno in/ali dejansko zaprti za ponudnike iz EU; poziva Komisijo, naj zbere in priskrbi boljše podatke o mednarodnih postopkih javnih naročil; želi spomniti, da je po ocenah Komisije več kot polovica svetovnega trga javnih naročil še vedno zaprta za svobodno mednarodno konkurenco zaradi zaščitnih ukrepov, ki jih je na svetovni ravni vse več, medtem ko so javna naročila EU, ki so vredna približno 352 milijard EUR, odprta za ponudnike iz držav podpisnic Sporazuma Svetovne trgovinske organizacije o vladnih naročilih; poudarja, da bi morala EU to neravnovesje reševati brez uporabe protekcionističnih ukrepov; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo imela evropska podjetja podoben dostop do trga, kot ga imajo konkurenti iz tujine v EU, ter ugotavlja, da bi s predlaganim mednarodnim instrumentom o javnih naročilih pod nekaterimi pogoji lahko spodbudili večji dostop do trgov;
49. odobrava, da je izboljšanje dostopa do trgov javnih naročil eno od šestih prednostnih področij za ukrepanje Komisije na področju javnih naročil; poudarja, da je izboljšanje dostopa do trgov javnih naročil v tretjih državah, tudi na podnacionalni ravni, v močnem ofenzivnem interesu EU v trgovinskih pogajanjih, saj je veliko podjetij iz EU zelo konkurenčnih v različnih sektorjih; poudarja, da bi moral vsak prihodnji trgovinski sporazum zajemati tudi vladna javna naročila, s čimer bi omogočili čim večje sodelovanje evropskih podjetij v tujih razpisih; poziva Komisijo, naj zagotovi skladnost z določbami o trgih javnih naročil, ki jih vsebujejo sporazumi EU o prosti trgovini, ter njihovo pravilno izvajanje; želi spomniti, da bi bilo treba trgovinske sporazume uporabljati za izboljšanje dostopa do trgov javnih naročil tretjih držav, ter opozarja, da bi moral biti izboljšani dostop skupaj z okrepljenimi pravili za sodobne, učinkovite in pregledne postopke javnega naročanja, ki so ključnega pomena za stroškovno učinkovitejšo porabo javnega denarja, temeljni element vsakega trgovinskega sporazuma, ki ga sklene EU, ob popolnem spoštovanju legitimnih ciljev javne politike, zapisanih v direktivah Unije o javnem naročanju; poudarja, da bi morali gospodarski subjekti iz tretjih držav spoštovati evropska socialna in okoljska merila za podeljevanje pogodb za javna naročila, kot jih določajo direktive 2014/23/EU, 2014/24/EU in 2014/25/EU, ter skladno s tem spodbujajo uporabo meril ekonomsko najugodnejše ponudbe za podeljevanje teh pogodb; opaža, da dvostranski in podregionalni sporazumi o prosti trgovini ne zagotavljajo vedno polnega dostopa do trgov javnih naročil; poziva Komisijo, naj se pogaja glede čim večjega možnega dostopa do trgov javnih naročil v tretjih državah;
50. poudarja, da mora vsaka strategija, namenjena odpiranju trgov javnih naročil v tretjih državah, obravnavati konkretne ovire in posebne potrebe malih in srednjih podjetij ter jim tako olajšati dostop do trgov, saj so pri prodiranju na trge javnih naročil tretjih držav

še posebej prikrajšana, obenem pa je treba ustrezno upoštevati tudi to, kako na mala in srednja podjetja vpliva izpostavljenost novim konkurentom iz tretjih držav; poziva Komisijo, naj spodbuja; da bi v trgovinske sporazume vključevali tudi postopke javnega naročanja, ki bodo prijazni do malih in srednjih podjetij (tudi čezmejne pobude in delitev razpisov na sklope); poudarja, kakšne potencialne koristi bi lahko imela digitalizacija z e-naročanjem v vseh postopkih javnih naročil s tretjimi državami, zlasti za mala in srednja podjetja;

51. poudarja, da večja gospodarstva v vzponu, kot so Brazilija, Kitajska, Indija in Rusija, še vedo niso vključena v sporazum o vladnih naročilih, čeprav sta Kitajska in Rusija že v postopku pristopanja, in poziva Komisijo, naj spodbuja prizadevanja tretjih držav, da bi pristopile k temu sporazumu, saj so večstranski in mnogostranski sporazumi najboljši način za dolgoročno vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev; poudarja, da so lahko dvostranski trgovinski sporazumi z ambicioznimi določbami o javnih naročilih, ki upoštevajo načela, na katerih temelji sporazum o vladnih naročilih, pomembno izhodišče za okrepljeno večstransko sodelovanje;
52. poudarja, da sporazum o vladnih naročilih ni pomemben samo za zagotavljanje pravnega dostopa do trgov javnih naročil v tretjih državah, temveč tudi za povečanje preglednosti in predvidljivosti postopkov za oddajo javnih naročil; spodbuja Komisijo, naj pospeši oblikovanje svetovnih in usklajenih standardov za pregledna javna naročila, saj so pomembno sredstvo v boju proti korupciji; Komisijo izrecno poziva, naj skuša v trgovinske sporazume vključiti določbe o skupnih pravilih za javno naročanje, s katerimi bi omogočili prijavljanje korupcije, poenostavili postopke ter okrepili verodostojnost in preglednost za ponudnike;

Profesionalizacija

53. pozdravlja priporočila Komisije za profesionalizacijo in poziva države članice, naj njuno oblikujejo nacionalne načrte za to; predlaga, da bi morali v vseh načrtih razlikovati med različnimi vrstami naročil, zlasti zato, ker se dostop malih in srednjih podjetij do storitev in digitalne infrastrukture lahko olajša drugače kot dostop do naročanja v primeru pogodb za velike infrastrukturne projekte;
54. poziva Komisijo, naj predlaga načine za finančno podporo iz skladov Unije, da bi podprli ustrezne ukrepe v zvezi s profesionalizacijo v državah članicah;
55. obžaluje, da je raven profesionalizacije javnih naročnikov nizka, in poziva države članice, naj izboljšajo strokovno znanje vseh akterjev na vseh stopnjah postopka javnega naročanja;
56. poudarja, da morajo biti naročniki in dobavitelji ustrezno usposobljeni za učinkovito delovanje v vseh fazah javnega naročanja, ter da je treba pri vprašanjih profesionalizacije pozornost nameniti vsem ravnam javne uprave, pa tudi merilom kakovosti, vključno s socialnimi in okoljskimi merili; je prepričan, da je mogoče z izboljšanim odločanjem javnih organov o tem, kaj bodo naročili in kako bodo to storili, doseči boljše rezultate; ne glede na izpogajani postopek obžaluje, da javna naročila pogosto pridobijo bolj izkušena podjetja, ki pomagajo že v fazi zasnove pogodbe o javnem naročilu in si tako zagotovijo boljše izhodišče, da jim bo na koncu dodeljena pogodba;

57. poziva države članice, naj spodbujajo univerze k nadaljnemu razvoju univerzitetnih programov na področju evropskega prava o javnih naročilih in naj izboljšajo usposabljanje in načrtovanje poklicne poti za nacionalne udeležence na področju javnih naročil, vključno s tistimi, ki delajo v malih in srednjih podjetjih, pa tudi k razvoju usposabljanja na področju razvoja in uvajanja dostopnih informacijskih orodij; podpira oblikovanje skupnega evropskega okvira ustreznih tehničnih in računalniških znanj in veščin;

o

o o

58. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.